

Metodický podklad pro etapizaci likvidace invazních a nepůvodních druhů

Hlavním kritériem, které nesmí být narušeno rozdělením do etap, je celistvost zásahu, jako optimální způsob se jeví **etapizace podle typu zásahu**. Ve většině případů totiž nelze rozdělit projekty na jednotlivé plochy, jelikož je nutné z hlediska dlouhodobého managementu zasahovat více let.

Schéma návrhu etapizace:

1. etapa - iniciační plošná likvidace invazního druhu v celé ploše projektu. Na konci této etapy PM zkontroluje, zda došlo k ošetření invazních druhů v celé ploše vhodnými metodami, které byly specifikovány ve schváleném projektu. Na konci etapy se na lokalitě nenachází žádné odstraňované invazní druhy.
2. a následující etapy - likvidace opětovných ohnisek a jedinců invazního druhu. Na konci etapy se na lokalitě nenachází žádné odstraňované invazní druhy.

Nastavení etapizace je zcela závislé na likvidovaném druhu a navrhovaném způsobu jeho likvidace (viz příklad pajasán a bolševník). Efektivita a správnost nastavení zvolených etap pro konkrétní druh budou kontrolovány v rámci hodnocení daného projektu. Dále je potřeba zdůraznit, že každá etapa může trvat jinak dlouho a **neplatí zde, že etapa = kalendářní rok**. Délku etap by si měl žadatel sám volit s ohledem na likvidovaný druh a plánovaná opatření. Cíl projektu je splněn v případě, že se na lokalitě nenachází žádné invazní rostliny odstraňovaného druhu, a to jak rostliny živé (stojící), tak ani rostliny zlikvidované (např. hromady stonků a dalších rostlinných částí). Lze tolerovat ojedinělý výskyt druhů se semeny klíčovými po více letech (např. bolševník), u původně plošného výskytu značně regenerujících druhů (např. křídlatky) či po průběhu extrémních událostí (např. povodně) v průběhu trvání udržitelnosti projektu.

Příklad pajasán žláznatý:

1. etapa:

typ zásahu - injektáž dospělých jedinců v celé ploše, plošný postřik hustých porostů výmladků
ověření na konci etapy – navrtané kmeny po obvodu, viditelně usychající jedinci (nutno alespoň měsíc po zásahu), usychající porosty menších jedinců po zásahu herbicidem.

2. etapa:

typ zásahu – injektáž přeživších dospělců, bodový postřik + částečné loupání kůry a zátěr herbicidem u roztroušených výmladkových porostů
ověření na konci etapy – usychající zbývající dospělci a výmladkové porosty

3. etapa

typ zásahu – kácení odumřelých dospělců, ošetření zbytků výmladků
kontrola na konci etapy – nulová tolerance vitálních dospělých stromů a výmladků.

Příklad bolševník velkolepý:

1. etapa:

typ zásahu – ošetření v celé ploše dle hustoty bolševníků – vykopávání, ostříhání okolíků, postřik – bodový, plošný
ověření na konci etapy – viditelně ošetřené všechny porosty v rámci plochy, dle metod stanovených na začátku projektu, důraz na zamezení tvorby plodů

2. etapa:

Typ zásahu – ošetření regenerujících, přehlédnutých a nově vyrůstajících (semenná banka) jedinců – opět možno více metod – postřik (teď už převážně bodový, větší % vykopávání, a opět důraz na zamezení tvorby plodů

Další doporučení Odborné skupiny Invazní a nepůvodní druhy:

Do závěrečné etapy projektů k likvidaci invazních druhů rostlin je nezbytné zahrnout sanaci stanoviště - opětovné ozelenění (zejména výsev travní směsi domácích druhů, v odůvodněných případech výsadby keřů). Samotné zlikvidování invazní rostliny řeší jen část problému a bez sanace je u některých druhů velká pravděpodobnost návratu stejných nebo jiných invazních druhů rostlin na lokalitu. Příkladem jsou ošetřené porosty křídlatek, po nich zbydou na ploše rozsáhlé obnažené plochy holé půdy, která je náchylná k osídlení zejména invazními druhy. Navíc křídlatka regeneruje i z oddenků hluboko v půdě a co nejrychleji založený trávník její regeneraci silně tlumí. Tento obnovní management by měl být nedílnou součástí likvidace některých invazních druhů. Ostatně i celý název standardu SPPK D02 007 je Likvidace vybraných invazních druhů rostlin (včetně následné péče o lokality). Pro vybrané druhy (a metody jejich likvidace) by tak mělo být předem v projektu zajištěno, že obnovní management nastane.